

Kinderthe^{1,2}er!

+
abc

LEXICON: Jeugdtheater in Vlaanderen – anno 2007 | Els VAN STEENBERGHE

Wat is jeugdtheater? Wat hoort thuis in een Lexicon van het jeugdtheater in Vlaanderen anno 2007? Een eensluidend antwoord bestaat niet. De antwoorden in dit artikel (dit Lexicon) zijn antwoorden die wortelen in het onderzoek van de auteur naar een kindbeeld op de jeugdtheaterplanken. En zoals een onderzoeker het kind is van de onderzoeker, zo is ook dit Lexicon het kind van

fascinerende theaterlandschap. Een theaterlandschap dat bestaat uit voorstellingen die voor- of vertrekende vanuit een denken aan – kinderen gemaakt zijn. Voorstellingen waarvoor kinderen, als inspiratiebron en/of toeschouwers, een noodzaak zijn.

de auteur. Dit Lexicon weerspiegelt een visie op het hedendaagse jeugdtheater in Vlaanderen aan de hand van enkele voorstellingen. Geen "best of" opsomming naar een verzameling voorstellingen die als exponenten zijn van KARAKTERISTIEKEN die het Vlaamse jeugdtheaterlandschap rekenen, kleuren, bepalen, beïnvloeden. Dit Lexicon nodigt uit tot een alfabetisch meanderen doorheen dit



Op het eerste zicht is er niks bijzonders aan kindertheater. Net zoals zijn volwassen tegenhanger spreekt het over gisteren en vandaag, zoekt het naar nieuwe vormen voor oude verhalen, naar theatrale echo's van een snel evoluerende samenleving. Het is even divers in zijn aanspraken als onvergelijkbaar in zijn esthetica. Er is geen 'gemiddeld' of 'typisch' kindertheater te duiden, als je het over concrete voorstellingen of makers hebt. Maar er is wel een opvallend verschil in de manier waarop er over kindertheater wordt gepraat. In de aanloop van dit nummer, zat Etcetera aan tafel met makers, programmatoren en schrijvers. En zowel uit de gesprekken als uit de literatuur rond het kindertheater, bleek de focus van de aandacht heel vaak uit te gaan naar de omkadering van de voorstellingen. Naar de educatieve begeleiding, de moeilijkheden bij het creëren van schoolvoorstellingen, de praatgroepen voor en na, de voorzichtige voorbereiding en selectie van de juiste doelgroepen. In elk gesprek kwam de verantwoordelijkheid centraal te staan: van de ouder, de leerkracht, de programmator en de maker. Het theaterminnende kind wordt blijkbaar met

fluwelen handschoenen gehanteerd, voorzichtig getrimd,
en klaargestoomd voor zijn theaterervaring.



En even vaak bleek dat het theater op zich, in deze aanpak, de aanzet gaf tot een veel bredere problematiek. De reden waarom er zoveel gepraat en gewerkt wordt buiten de zaal, is gelinkt aan het verlangen van de spelers van het kindertheater om hun publiek voort te bereiden op de confrontatie met maatschappelijke, sociale of politieke vragen. Met seksualiteit, oorlog, eenzaamheid, of gezinsproblemen. Maar ook met een afwijkende manier van vertellen, ver-

beelden, denken en logica. Op het moment dat kinderen en jongeren met een eenvoudige klik op de knop van De Standaard Online getuige kunnen zijn van een steniging tot de dood van een bijna-leeftijdsgenootje, de verhalen over kidnapping en mishandeling tot het nieuws van de dag behoren, en de oorlog het constante decor vormt voor hun TV-beelden, games en videofantasieën, is deze begeleiding geen luxe. Na de mp3-moorden en de zoveelste steekpartij, heeft de angst voor de ander, voor de buitenstaander, zich gedeeltelijk ook op het eigen nageslacht gericht. De verhalen van geweld op school blijven niet beperkt tot de 'ghetto'-afdelingen. Er is een groeiend besef dat de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van het maatschappelijke geweld, en de voelbaarheid van de alledaagse ongelijkheid, zich mogelijk ook spiegelt in de nieuwe generaties.

Niet als doembeeld, maar wel als opdracht,
die door het kinder- en jeugdtheater actief wordt opgenomen.



En dat was misschien wel het meest opvallende tijdens de voorbereiding van dit nummer: uit alle hoeken klonk een verhaal van hoop. Geen naïeve poppenkastvrolijkheid, maar de durf om te geloven in verandering. Het geloof in het kind als intelligente en waardige speler, als toekomstige volwassene met toekomstige verantwoordelijkheden. Hoop is een beladen term in het volwassenencircuit, waar het verwijt van naïviteit steeds op de loer ligt, en het soms maar moeilijk broertjedelen is met de nageboorten van de pomo-ironie, waarin

de versplintering van de menselijke ervaring en de perceptie van het ontmenslijkt eigen lichaam centraal staat.



Het jeugdtheater gooit die navelstaarderige grenzen wijd open.
Met open vizier, en bewapend met alle ontmoedigende voorkennis,
als een Don Quichotte in gevecht met de toekomst.